

1	VÝZNAM GEOLOGIE PRO ZEMĚPISCE	5
2	OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A GEOLOGIE	8
2.1	Omezené zásoby nerostných surovin	8
2.2	Ekologická vázanost ložisek nerostných surovin	10
2.3	Akumulace průmyslového odpadu	10
2.4	Vodohospodářské úpravy	11
2.5	Devastace půdy	11
2.6	Znečišťování ovzduší	12
2.7	Rízená ochrana a tvorba přírody a životního prostředí	12
3	ZEMĚ, SOUČÁST SLUNEČNÍ SOUSTAVY	15
3.1	Charakteristika jednotlivých členů sluneční soustavy	15
3.2	Názory na vznik sluneční soustavy	16
3.2.1	Hypotézy předpokládající žhavý počátek planet	16
3.2.2	Hypotézy předpokládající chladný počátek planet	16
3.3	Vlastnosti a stupeň vývoje těles sluneční soustavy	17
3.4	Význam výzkumu planet	20
4	STAVBA A VLASTNOSTI ZEMĚ	21
4.1	Diferenciace hmoty v počátečním vývoji Země — před-geologický vývoj Země	21
4.2	Metody výzkumu, stavba a složení zemského nitra	22
4.2.1	Zemské jádro	24
4.2.2	Zemský plášť	25
4.2.3	Zemská kůra	25
4.3	Fyzikální vlastnosti Země	26
4.3.1	Zemská tíže	26
4.3.2	Tlak a hustota Země	26
4.3.3	Zemský magnetismus	27
4.3.4	Teplota a tepelný tok	27
5	ENDOGENNÍ GEOLOGICKÉ PROCESY	29
5.1	Diastrofismus	29
5.1.1	Pohyby pevninotvorné — epeirogenetické	29
5.1.2	Pohyby horotvorné — orogenetické	34
5.1.3	Vývoj geosynklinál	35
5.1.4	Geotektonické hypotézy	37
5.1.4.1	Mobilistické hypotézy	39
5.2	Magmatismus	42
5.3	Metamorfismus	44
5.4	Zemětřesení	45
6	SLOŽENÍ ZEMSKÉ KŮRY — ZÁKLADY PETROGRAFIE	47
6.1	Základní třídění hornin	47
6.2	Horniny vyvřelé — magmatické	47
6.2.1	Názory na vznik vyvřelých hornin	47
6.2.2	Chemické složení a vlastnosti magmatu	49
6.2.3	Nerosty vyvřelých hornin	51
6.2.4	Magmatická diferenciaci	58
6.2.5	Tvary těles vyvřelých hornin	61
6.2.6	Sloh a stavba vyvřelých hornin	65
6.2.7	Odlučnost vyvřelých hornin	69
6.2.8	Přehled vyvřelých hornin	75
6.2.9	Horniny žulové a granodioritové skupiny	75
6.2.9.1	Hlubinné horniny	75
6.2.9.2	Žilné horniny	76
6.2.9.3	Výlevné horniny	76
6.2.10	Horniny syenitové skupiny	77

6.2.10.1	Hlubinné horniny	77
6.2.10.2	Žilné horniny	77
6.2.10.3	Výlevné horniny	77
6.2.11	Horniny dioritové skupiny	78
6.2.11.1	Hlubinné horniny	79
6.2.11.2	Žilné horniny	79
6.2.11.3	Výlevné horniny	79
6.2.12	Horniny gabrové skupiny a horniny bezživcové	80
6.2.12.1	Hlubinné horniny	80
6.2.12.2	Výlevné a žilné horniny	81
6.2.13	Úlomkovité vulkanické horniny	83
6.3	Horniny usazené — sedimentární	83
6.3.1	Vznik usazených hornin	83
6.3.1.1	Zvětrávání hornin	84
6.3.1.2	Nerosty usazených hornin	86
6.3.1.3	Přenos, třídění a usazování zplodin zvětrávání	88
6.3.1.4	Vznik usazených hornin z pozůstatků organismů	89
6.3.1.5	Zpevňování neboli diagenese usazených hornin	89
6.3.2	Stavba usazených hornin	91
6.3.3	Vývoj (facie) usazených hornin	93
6.3.4	Přehled usazených hornin	94
6.3.5	Horniny úlomkovité	94
6.3.5.1	Horniny hrubozrnné — psefity	94
6.3.5.2	Horniny písčité — psamity	96
6.3.5.3	Horniny prachové — aleurity	100
6.3.6	Horniny jílovité — pelity	101
6.3.7	Sedimentární rudy hliníku — ality	104
6.3.8	Sedimentární rudy železa (ferolity) a manganu (manganolity)	105
6.3.9	Uhlíčanové horniny — karbonáty	105
6.3.9.1	Uhlíčanové horniny pevninské	106
6.3.9.2	Uhlíčanové horniny mořské	106
6.3.10	Slinité horniny	110
6.3.11	Křemité horniny — silicity	111
6.3.11.1	Silicity chemického původu	111
6.3.11.2	Silicity organogenního původu	112
6.3.11.3	Silicity neurčitěho původu	112
6.3.12	Fosfority	112
6.3.13	Horniny solných ložisek	113
6.3.14	Hořlavé sedimenty — kaustobiolity	114
6.3.14.1	Uhelná řada	114
6.3.14.2	Uhlovodíková řada (živice)	118
6.4	Horniny přeměněné, metamorfované	119
6.4.1	Nerosty přeměněných hornin	120
6.4.2	Horniny dotykové přeměněné	120
6.4.3	Horniny oblastně přeměněné, krystalické břidlice	121
6.4.3.1	Sloh a stavba krystalických břidlic	122
6.4.3.2	Pásma oblastní přeměny	123
6.4.3.3	Fylity, svory, pararuly	125
6.4.3.4	Přeměněné uhlíčanové a křemité horniny	127
6.4.3.5	Přeměněné vyvřelé horniny a migmatity	128
6.4.3.6	Tektonické brekie a mylonity	131
6.5	Přehled ložisek nerostných surovin podle vzniku	131
6.5.1	Ložiska magmatogenní	131
6.5.2	Ložiska hydrotermální	133
6.5.3	Ložiska zbytková — reziduální	132
6.5.4	Ložiska sedimentární	132
6.5.5	Ložiska organogenního původu	132
6.5.6	Ložiska metamorfní	133
6.6	Vyhledávání ložisek nerostných surovin	133
6.6.1	Metody vyhledávání	133
6.6.1.1	Geologické metody	134
6.6.1.2	Mineralogické metody	134

6.6.1.3	Geofyzikální metody	135
6.6.1.4	Geochemické metody	136
6.6.1.5	Aerogeologické metody	136
6.6.1.6	Technické metody	137
6.6.1.7	Vyhledávání ložisek nevycházejících na povrch	137
7	GEOLOGICKÉ STRUKTURY	139
7.1	Sekundární geologické struktury	139
7.1.1	Struktury netektonického původu	139
7.1.2	Struktury tektonického původu	141
7.1.2.1	Spojité tektonické struktury	141
7.1.2.2	Nespojité tektonické struktury	145
7.1.3	Složité tektonické struktury	147
7.2	Mladé tektonické struktury a pohyby	150
7.3	Význam studia geologických struktur	150
8	GEOLOGICKÝ VÝVOJ ZEMĚ	151
8.1	Rozdělení a význam historické geologie	151
8.2	Geologická chronologie	153
8.3	Předkambrická vývojová etapa	153
8.3.1	Horotvorné procesy v prekambriu a jejich význam	155
8.3.2	Život v prekambriu	156
8.3.3	Rozšíření prekambria a výskyt ložisek nerostných surovin	156
8.4	Pokambrická vývojová etapa	157
8.4.1	Rozdělení pokambria	157
8.4.2	Starší prvohory	158
8.4.2.1	Vývoj organismů ve starších prvohorách	160
8.4.2.2	Rozšíření starších prvohor a ložiska nerostných surovin	160
8.4.3	Mladší prvohory	160
8.4.3.1	Vývoj organismů v mladších prvohorách	163
8.4.3.2	Rozšíření mladších prvohor a výskyt ložisek nerostných surovin	165
8.4.4	Druhohory	166
8.4.4.1	Vývoj organismů v druhohorách	168
8.4.4.2	Rozšíření druhohor a výskyt ložisek nerostných surovin	169
8.4.5	Třetihory a čtvrtohory	170
8.4.5.1	Vývoj organismů ve třetihorách a čtvrtohorách	172
8.4.5.2	Rozšíření třetihor a čtvrtohor a výskyt nerostných surovin	173
9	GEOLOGICKÝ VÝVOJ A STAVBA ČSSR	175
9.1	Geologický vývoj a stavba ČSSR v rámci Evropy	175
9.2	Hlavní geologické jednotky na území ČSSR	176
9.2.1	Český masív, jeho geologický vývoj a rozdělení	177
9.2.1.1	Hlavní geologické jednotky Českého masívu	182
9.2.2	Karpatská soustava, její vývoj a rozdělení	188
9.2.2.1	Hlavní geologické jednotky Karpatské soustavy	189
10	PROJEVY GEOMORFOLOGICKÉ HODNOTY HORNIN V RELIEFU ČSSR	196
10.1	Skupina velmi odolných hornin	196
10.2	Skupina středně odolných hornin	200
10.3	Skupina málo odolných hornin	202
	SEZNAM LITERATURY	204
	REJSTRÍK	207